

Structuurvisie Emmen 2020

**Advies over de reikwijdte en het detailniveau
van het milieueffectrapport**

22 maart 2007 / rapportnummer 1874-40



commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van Emmen
Postbus 30001
7800 RA Emmen

uw kenmerk
07.02607

uw brief
24 januari 2007

ons kenmerk
1874-39 prd/Jj/lp

onderwerp
Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het MER Structuurvisie Emmen 2020

doorkiesnummer
(030) 234 76 40

Utrecht,
22 maart 2007

Geachte heer, mevrouw,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport Structuurvisie Emmen 2020. Overeenkomstig uw verzoek bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag nadere informatie over het vervolg van dit project krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L.H.J. Verheijen
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Structuurvisie Emmen 2020

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport Structuurvisie Emmen 2020

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport
Structuurvisie Emmen 2020,

uitgebracht aan de gemeenteraad van Emmen door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze

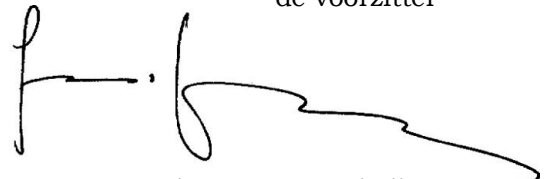
de werkgroep m.e.r.
Structuurvisie Emmen 2020,

de secretaris

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by a long horizontal stroke that extends to the right.

drs. P.J. Jongejans

de voorzitter

A handwritten signature in black ink, starting with a large 'L' and 'H' followed by a long, wavy horizontal stroke that ends in a small hook.

drs. L.H.J. Verheijen

Utrecht, 22 maart 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
3. DOEL, KADERSTELLING, BELEID EN PROCEDURE.....	2
3.1 Doel en kaderstelling	2
3.2 Beleid.....	3
3.3 Procedure en te nemen besluiten.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEITEN EN ALTERNATIEVEN.....	4
4.1 Algemeen	4
4.2 Onderdelen van het plan-MER.....	4
4.2.1 Glastuinbouw.....	4
4.2.2 Leisure	5
4.2.3 Waterberging.....	5
4.2.4 Wonen en werken.....	5
4.2.5 Ontwikkeling gebiedsdeel De Monden	6
5. EFFECTBESCHRIJVING	6
5.1 Algemeen	6
5.1.1 Studieggebied.....	7
5.1.2 Referentiesituatie	7
5.2 Laag 1: de ondergrond	7
5.2.1 Bodem en water.....	8
5.2.2 Natuur.....	8
5.2.3 Landschap en cultuurhistorie	9
5.3 Laag 2: de netwerklaag.....	10
5.4 Laag 3: de occupatielaag.....	10
6. VORM EN PRESENTATIE.....	11

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 januari 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Projectgegevens

1. INLEIDING

De gemeente Emmen bereidt een structuurvisie¹ voor om de hoofdlijnen en kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen in de periode tot 2020 vast te stellen. De structuurvisie vormt de basis voor nadere uitwerking, onder andere in bestemmingsplannen. De belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen hebben betrekking op uitbreiding van glastuinbouwgebied, wonen en werken, leisure (recreatie, vrijetijdbesteding), waterberging, waterwinning en landbouw. Voor verschillende van deze activiteiten is mogelijk een milieueffectrapportage (m.e.r.) of m.e.r.-beoordeling nodig. Bovendien is er sprake van mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Bargerveen als gevolg van ontwikkelingen in de nabijheid. Om deze redenen is voor de structuurvisie een milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.) verplicht.

Bij brief van 24 januari 2007 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau voor het milieueffectrapport (MER)². De volgende documenten zijn meegenomen in het opstellen van het advies:

- Notitie reikwijdte en detailniveau, strategische milieubeoordeling structuurplan gemeente Emmen, november 2006;
- Structuurvisie Emmen 2020, werkdocument versie januari 2007;
- Rapport “Koersen voor het agrarisch buitengebied, casus Emmen, gebiedsdeel De Monden”, 2006;
- Waterplan gemeente Emmen, december 2004;
- Provinciaal Omgevingsplan (POP-II) Drenthe, 2004.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’³. De gemeente heeft er voor gekozen de Commissie al in dit vroege stadium bij deze plan-m.e.r. te betrekken⁴. De Commissie verwacht dat inzet van het instrument plan-m.e.r. op deze wijze bijdraagt tot breed gedragen keuzes. De gemeente heeft er voor gekozen in dit stadium nog geen inspraak te laten plaatsvinden.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het plan-MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een afwegingskader voor de (lokatiekeuze voor de) verschillende voorgenomen activiteiten op basis van de ‘lagenbenadering’;
- beoordeling van de haalbaarheid en wenselijkheid van de diverse planonderdelen op basis van dit afwegingskader;

¹ Volgens artikel 7 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan een gemeente een *structuurplan* opstellen om de ruimtelijke ontwikkeling vast te leggen. De gemeente Emmen gaat uit van artikel 2.1 van de nieuwe Wro (naar verwachting van kracht in 2008) waarin de *Structuurvisie* verplicht wordt gesteld.

² Zie bijlage 1.

³ Zie voor de samenstelling bijlage 3.

⁴ De m.e.r.-procedure die nu ingezet wordt is een plan-m.e.r. Bij de plan-m.e.r. hoeft de Commissie vooraf niet om advies gevraagd te worden.

- een beschrijving van de behoefte, de ambities en eventuele scenario's voor de voorgenomen activiteiten, met name de onderdelen glastuinbouw, leisure, waterberging, wonen en werken en ontwikkeling De Monden;
- beoordeling van de effecten van de voorgenomen activiteiten afzonderlijk en in onderlinge samenhang op:
 - de (grond)waterhuishouding en de daarvan afgeleide effecten;
 - aanwezige en geplande natuurgebieden, met name het Natura 2000-gebied Bargerveen;
 - de landschappelijke structuur en kwaliteit;
 - cultuurhistorische (waaronder archeologische) en aardkundige waarden.
- een zelfstandig leesbare en publieksvriendelijke samenvatting.

3. DOEL, KADERSTELLING, BELEID EN PROCEDURE

3.1 Doel en kaderstelling

In de notitie reikwijdte en detailniveau en het werkdocument voor de structuurvisie komt het doel van de structuurvisie aan de orde. Werk in het MER het doel van de structuurvisie als afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen verder uit en beschrijf de rol van de plan-m.e.r.-procedure daarin.

In het werkdocument voor de Structuurvisie wordt uitgegaan van een zogenaamde lagenbenadering. De volgende lagen worden onderscheiden:

Laag 1: de ondergrond

De ondergrond is in eerste instantie bepalend voor de ruimtelijke opbouw van het gebied binnen de gemeente. De ontstaanswijze bepaalde grotendeels het reliëf, de bodemsamenstelling en het watersysteem.

Laag 2: de netwerklaag

Onder de netwerklaag verstaat men de infrastructurele voorzieningen, zoals wegen, kanalen en spoorwegen. Deze elementen geven – naast de elementen uit de ondergrond – richting aan de structuur en inrichting van de ruimte.

Laag 3: de occupatielaag

Onder de occupatielaag worden de overige elementen verstaan die invloed hebben op de ruimtelijke ontwikkeling, zoals woonbebouwing, bedrijventerreinen, voorzieningen en recreatieve elementen. De voorgenomen activiteiten die in de structuurvisie aan de orde komen behoren over het algemeen tot deze categorie van activiteiten.

De Commissie adviseert het principe van de lagenbenadering in het MER te gebruiken om een knelpuntenanalyse uit te voeren en een integrale ruimtelijke visie te ontwikkelen op basis van de bij deze lagen behorende thema's. Vanuit deze visie kunnen randvoorwaarden en toetsingscriteria worden vastgesteld. De voorgenomen activiteiten en alternatieven daarvoor worden vervolgens op (on)haalbaarheid en (on)wenselijkheid beoordeeld aan de hand van deze criteria.

3.2 Beleid

In het Werkdocument Structuurvisie Emmen 2020 wordt ingegaan op een aantal relevante beleidskaders op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Beschrijf in het MER de relevante randvoorwaarden uit deze beleidskaders en geef aan wat de consequenties zijn voor de verschillende planonderdelen. Ga daarnaast ook in op de gevolgen van de volgende kaders:

- Natuurbeleid: Natuurbeschermingswet en Flora- en Faunawet
- Kaderrichtlijn Water en Nationaal Bestuursakkoord Water
- Provinciaal Omgevingsplan Drenthe (POP-II), 2004
- Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (POV), 2005
- Waterplan Emmen, 2004

3.3 Procedure en te nemen besluiten

De gemeente Emmen heeft er voor gekozen een structuurvisie op te stellen, vooruitlopend op de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (artikel 2.1). De structuurvisie zal de basis vormen voor toekomstige activiteiten, die nader uitgewerkt kunnen worden in bestemmingsplannen. Het vigerende structuurplan van de gemeente Emmen dateert van 1970 en heeft een planhorizon tot 1980. De structuurvisie zal de planperiode tot 2020 bestrijken.

Na afloop van deze plan-m.e.r. procedure kunnen nog (besluit)m.e.r.-procedures volgen, bijvoorbeeld bij het vaststellen van de gemeentelijke bestemmingsplannen. Deze (besluit)m.e.r.-procedures gaan dan over de milieueffecten en alternatieven bij de concrete invulling van de planonderdelen. Geef daarom in het MER aan welke besluiten nog meer nodig zijn om de voorgenomen activiteiten in het plangebied te realiseren. Geef per planonderdeel voorzover mogelijk en relevant aan:

- wie de initiatiefnemer(s) is/zijn;
- welke instantie(s) het bevoegd gezag is/zijn;
- welke besluiten nodig zijn;
- of aan deze besluiten een m.e.r.-(-beoordelings)plicht is gekoppeld;

Geef in het MER aan of er sprake is van gemeenschappelijke of conflicterende belangen met buurgemeentes. Ga in op de samenwerkingsverbanden met omliggende gemeentes in Drenthe, Overijssel en Duitsland⁵. Indien belangrijke nadelige milieugevolgen in Duitsland kunnen optreden moeten de structuurvisie en het MER ook aan de Duitse overheid ter beschikking worden gesteld.⁶

⁵ De Zuid-Drentse gemeenten Emmen, Coevorden, Hoogeveen en Meppel en de Noord-Overijsselse gemeenten Hardenberg en Steenwijk vormen het Stedelijk Netwerk Zuid-Drenthe. Samen met de provincies Drenthe en Overijssel hebben ze een gezamenlijke koers uitgezet voor regionale ontwikkelingen binnen het Stedelijk Netwerk. De Stedenkring Zwolle – Emsland is een samenwerkingsverband van een groot aantal gemeenten in Zuid Drenthe, Noord Overijssel en de Landkreise Emsland en Cloppenburg. De belangrijkste doelstellingen zijn het ombouwen van de E233 (N37/A37) tot een hoogwaardige, vierbaans verbinding tussen Zwolle en Cloppenburg en het op een breed terrein ontwikkelen en stimuleren van economische activiteiten in de regio langs de E233 (N37/A37).

⁶ De wettelijke bepalingen ten aanzien van grensoverschrijdende effecten staan beschreven in paragraaf 7.8. van de Wet Milieubeheer.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEITEN EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

Zoals in de notitie reikwijdte en detailniveau is aangegeven zijn er veel verschillende ruimtelijke ontwikkelingen voorzien binnen de gemeente Emmen in de periode tot 2020. Deels zijn dit ontwikkelingen die de gemeente zelf initieert en deels zijn het initiatieven van derden, waarvoor de gemeente in de structuurvisie een kader wil stellen. Maak dit onderscheid in het MER helder. Er zijn ook verschillen in de mate van uitwerking van de initiatieven op dit moment.

Het is van belang in het MER alle voorgenomen activiteiten en voorliggende keuzes helder, zo concreet mogelijk en in onderlinge samenhang te beschrijven. Geef per planonderdeel voor zover mogelijk aan wat de status van de plannen is, of er scenario's, locatie-alternatieven en/of inrichtingsopties zijn en wat de planning of fasering is.

Beschrijf in het MER ook op welke manier de verschillende activiteiten elkaar beïnvloeden, van elkaar afhankelijk zijn, elkaar kunnen versterken of met elkaar in conflict zijn.

4.2 Onderdelen van het plan-MER

In de notitie reikwijdte en detailniveau is een groot aantal voorgenomen activiteiten benoemd die in het plan-MER zullen worden beschreven en waarvan de milieueffecten worden beoordeeld. Deze paragraaf geldt aanvullend op de notitie reikwijdte en detailniveau en beperkt zich tot de planonderdelen en aspecten die naar het oordeel van de Commissie de meeste aandacht behoeven in het plan-MER. Voor de overige planonderdelen kan worden uitgegaan van de notitie reikwijdte en detailniveau, met de kanttekening dat ook niet-m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten relevante milieueffecten kunnen hebben, zeker in combinatie met andere autonome of voorgenomen ontwikkelingen. De Commissie adviseert deze activiteiten op hoofdlijnen te beoordelen op relevante (cumulatieve) effecten.

4.2.1 Glastuinbouw

Uit de notitie reikwijdte en detailniveau blijkt dat in de periode tot 2020 uitbreiding van glastuinbouwgebied wordt voorzien van circa 500 hectare. Beschrijf in het MER:

- de behoefte aan nieuw glastuinbouwgebied;
- de locatie-alternatieven;
- de ambities ten aanzien van herstructurering, revitalisering en verbreding van de bestaande glastuinbouwgebieden, inclusief het nog verder te ontwikkelen gebied Rundedal;
- de potenties en beperkingen van bestaande en nieuwe glastuinbouwgebieden en daaruit volgende randvoorwaarden en mogelijkheden voor onder andere de waterhuishouding, infrastructuur en (duurzaam) energiegebruik.

4.2.2 Leisure

In de notitie reikwijdte en detailniveau zijn diverse activiteiten genoemd die tot de categorie 'leisure' (vrijtijdbesteding, recreatie) worden gerekend. De voor het plan-MER belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- het geplande Wildlife Resort Griendtsveen, inclusief een mogelijke bufferzone, nabij het Natura 2000-gebied Bargerveen;
- de herinrichting van het landgoed Scholtenszathe, inclusief een nieuwe golfbaan;
- uitbreiding van de bestaande golfbaan Sandur;
- herstel van de vaarverbinding Erica – Ter Apel⁷.

Beschrijf in het MER de behoefte aan de genoemde ontwikkelingen in de gemeente Emmen.

4.2.3 Waterberging

De provincie Drenthe doorloopt een plan-m.e.r.-procedure voor de aanwijzing van waterbergingsgebieden. Een aantal zoeklocaties bevindt zich in de gemeente Emmen. Vooruitlopend op de besluitvorming hierover werkt de gemeente Emmen in de structuurvisie de mogelijkheden en beperkingen van waterberging in combinatie met andere functies uit voor de locatie Oranjedal⁸. Voor die locatie wordt een aantal inrichtingsprincipes vergeleken.

Beschrijf in het MER:

- de relatie met de plan-m.e.r.-procedure voor waterberging door de provincie Drenthe;
- de behoefte aan waterberging binnen de gemeente Emmen en de functie die deze waterberging kan hebben voor de regio;
- waarom gekozen wordt voor de locatie Oranjedal;
- de mogelijkheid en wenselijkheid van combinatie van functies en de eisen die deze combinaties stellen aan de inrichting van het gebied (bv. omvang, diepte, doorstroming, (grond)waterkwaliteit);
- de inrichtingsopties.

4.2.4 Wonen en werken

In de notitie reikwijdte en detailniveau is een aantal ontwikkelingen genoemd die in de structuurvisie uitgewerkt zullen worden. Er zal een afweging gemaakt worden tussen mogelijke woningbouwlocaties en er wordt onderzocht in hoeverre er knelpunten ontstaan voor toekomstige ontwikkelingen.

Neem in het MER op:

- verkenning van kansen om nieuwe woningbouwlocaties goed te kunnen aansluiten op kwaliteiten in de ondergrond⁹ (laag 1), danwel beperkingen die de ondergrond hieraan stelt;
- mede op basis van deze verkenning:

⁷ In de notitie reikwijdte en detailniveau is aangegeven dat deze activiteit niet m.e.r.-(beoordelings)plichtig is. De Commissie beveelt aan om deze effecten van deze activiteit toch te beschrijven in het plan-MER, omdat er – in samenhang met andere activiteiten – significante effecten verwacht worden op de (grond)waterhuishouding en daardoor op verdroogde of verdrogingsgevoelige gebieden als het Bargerveen en de oostflank van de Hondsrug.

⁸ Deze locatie wordt gezien als de belangrijkste locatie voor waterberging binnen de gemeente.

⁹ Bijvoorbeeld versterking van (visueel-)ruimtelijke kwaliteit en aansluiting bij het watersysteem.

- afweging tussen woningbouw op de locatie De Essen en uitbreiding in Delftlanden 2 en 3;
- vergelijking tussen woningbouw op de Hondsrug (Boswonen) en randveenontginningen bij Schoonebeek en Nieuw-Schoonebeek (Erfwonen);
- verkenning van de 'milieuruimte' voor ontwikkeling van de Dordse Allee.

4.2.5 Ontwikkeling gebiedsdeel De Monden

Voor het gebied De Monden is in het kader van de structuurvisie een aantal scenario's onderzocht voor de ontwikkeling van dit landbouwgebied. Geef in het MER een beschrijving van de (effecten van de) scenario's en geef aan in hoeverre deze scenario's kansrijk en wenselijk zijn binnen het kader van de structuurvisie.

Beschrijf daarnaast de kansen en bedreigingen van eventuele verplaatsing van de huidige waterwinning bij Emmen naar het gebiedsdeel De Monden. Besteed daarbij aandacht aan de gevolgen voor de gebiedskwaliteit (watersysteem, ecologische hoofdstructuur) en de genoemde scenario's.

5. EFFECTBESCHRIJVING

5.1 Algemeen

De beschrijving van milieugevolgen in de volgende paragrafen geldt:

- in aanvulling op of ter specificatie van hoofdstuk 4 van de notitie reikwijdte en detailniveau, waarin een aanzet tot te beoordelen effecten is gegeven;
- voor de referentiesituatie, de voorgenomen activiteiten – zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang – en eventuele alternatieven of varianten.

In hoofdstuk 4 van de notitie reikwijdte en detailniveau worden milieuaspecten waarvoor de effecten worden onderzocht wel genoemd, maar nog niet uitgewerkt naar toetsingscriteria. De Commissie adviseert om in het MER het toetsingskader uit te werken volgens de in hoofdstuk 3 van dit advies genoemde lagenbenadering. Stel per laag doelen en ambities vast en ontwikkel aan de hand daarvan randvoorwaarden en toetsingscriteria per (milieu)thema voor de (beoordeling van de effecten van de) verschillende planonderdelen. Geef aan welk gewicht wordt toegekend aan de verschillende beoordelingscriteria.¹⁰

De Commissie beschouwt laag 1 in dit stadium van de planvorming als het meest essentieel, omdat dit het voornaamste kader vormt om te beoordelen of, en zo ja waar en onder welke voorwaarden, bepaalde ontwikkelingen mogelijk of wenselijk zijn.

¹⁰ Geef bijvoorbeeld een hiërarchie aan binnen de criteria of maak onderscheid tussen wezenlijke en niet-wezenlijke criteria.

Beschrijf de milieueffecten kwalitatief en, waar mogelijk en relevant, kwantitatief en toets de effecten aan de hand van de opgestelde criteria. Geef ook aan welke positieve milieueffecten bereikt (kunnen) worden.

5.1.1 Studiegebied

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de gemeente Emmen en de omgeving daarvan, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteiten kunnen gaan optreden. Dat betekent dat het studiegebied zich ook over de Duitse grens uitstrekt.

In ieder geval moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals het Natura 2000-gebied Bargerveen, EHS-gebieden en overige ecologisch waardevolle en gevoelige gebieden. Daarnaast verdient het aanbeveling om op deze kaart ook de Natura 2000-gebieden in het aangrenzende Duitse gebied weer te geven.

5.1.2 Referentiesituatie

Per laag dient voor de relevante thema's de bestaande toestand en autonome ontwikkeling beschreven te worden. Onder de autonome ontwikkeling wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteiten worden gerealiseerd. Maak in het MER een scherp onderscheid tussen autonome ontwikkelingen (huidige activiteiten en nieuwe activiteiten waarover reeds een uitvoeringsbesluit is genomen) en voorgenomen ontwikkelingen.

Beschrijf in het MER met name de autonome ontwikkelingen die van invloed zijn op de voorgenomen activiteiten, doordat nieuwe mogelijkheden danwel beperkingen ontstaan, zoals:

- Opwaardering van de N37 tot A37;
- Uitbreiding van het Bargerveen/Naturpark Moor en realisatie van een hydrologische buffer ter stabilisering van de waterhuishouding¹¹;
- Realisatie van de ecologische hoofdstructuur;
- Verplaatsing van station Bargeres en de rangeerlocatie;
- Herstructurering bedrijventerrein Bargermeer (Bahco).

De huidige situatie en de autonome ontwikkeling tezamen vormen de referentiesituatie die de basis vormt voor de beoordeling van effecten van de planonderdelen.

5.2 Laag 1: de ondergrond

Voor laag 1 "de ondergrond" zijn de volgende thema's relevant:

- Bodem
- Geomorfologie
- Grondwater
- Oppervlaktewater
- Natuur
- Landschap
- Cultuurhistorie (waaronder archeologie)

¹¹ In de notitie reikwijdte en detailniveau wordt deze activiteit genoemd als uit te werken onderdeel van de structuurvisie. De bufferzone is echter reeds begrensd als EHS en er vindt grondverwerving plaats. De ontwikkeling van de bufferzone moet dan ook worden gezien als autonome ontwikkeling.

- Aardkundige waarden

Beschrijf de randvoorwaarden die uit deze laag voortkomen per planonderdeel. Geef aan in hoeverre de voorgenomen activiteiten voldoen aan de thematische randvoorwaarden en in hoeverre deze de kwaliteit van “de ondergrond” beïnvloeden.¹² Geef daarnaast aan wat dit betekent voor eventuele vervolgproucedures voor de afzonderlijke planonderdelen.

5.2.1 Bodem en water

Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden hebben voor de planonderdelen. Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit en kwaliteit). Beschrijf op welke wijze negatieve effecten voorkomen kunnen worden, bijvoorbeeld door locatiekeuze of mitigerende maatregelen.

Ga specifiek in op:

- hydrologische effecten van het Wildlife Resort Griendtsveen op het Natura 2000-gebied Bargerveen;
- de inrichtingsopties voor de waterbergingslocatie Oranjedal, de te verwachten waterkwaliteit in een (permanente) bergingsplas en de effecten op de waterhuishouding en –kwaliteit in de omgeving;
- hydrologische effecten van het herstel van de vaarverbinding Erica – Ter Apel;
- hydrologische effecten van eventuele verplaatsing van de waterwinning bij Emmen naar gebiedsdeel De Monden;
- effecten van aanleg of uitbreiding van golfbanen (Scholtenszathe, Sandur) op de waterkwantiteit en –kwaliteit en bodemkwaliteit;
- effecten van de verschillende alternatieven voor glastuinbouw op de waterkwantiteit en –kwaliteit en bodemkwaliteit;
- effecten van woningbouwlocaties op het grond- en oppervlaktewaterstelsel. Ga specifiek voor het locatiealternatief ‘Boswonen’ in op de consequenties voor het Bargerveen en de verdroogde gebieden op de oostflank van de Hondsrug.

Beschrijf niet alleen het mogelijke effect van de activiteiten op het watersysteem ter plaatse, maar ga nadrukkelijk ook in op het mogelijke effect van de activiteiten op de onderlinge interacties in het watersysteem.¹³

5.2.2 Natuur

Gebiedsbescherming

In het studiegebied liggen diverse beschermde natuurgebieden, zoals het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Bargerveen en gebieden die begrensd zijn als Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

¹² Maak onderscheid tussen activiteiten met positieve effecten, activiteiten met negatieve effecten en activiteiten waarvan het effect nog nader onderzocht moet worden.

¹³ Indien reeds grondwatermodellen beschikbaar zijn adviseert de Commissie deze bij de effectbeoordeling te gebruiken.

Allereerst moet worden nagegaan of er wel of geen significante gevolgen kunnen optreden in het Natura 2000-gebied Bargerveen¹⁴. Kijk daarbij naar kwalificerende soorten en habitats en naar de instandhoudingsdoelstelling. Neem de uitkomsten van deze verkenning op in het MER. Indien gevolgen voor kwalificerende soorten en habitats niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Kijk in dat geval naar de cumulatieve gevolgen van alle planonderdelen en andere activiteiten in de omgeving. Indien een passende beoordeling nodig is, dient deze te worden opgenomen in het MER.

Indien uit de passende beoordeling blijkt, dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dient de zogeheten ADC-toets¹⁵ te worden doorlopen.

Voor de gebiedsbescherming van de overige gebieden, zoals de EHS-gebieden, die buiten Natura 2000-gebieden vallen, moet worden nagegaan welk toetsingskader de provincie hiervoor heeft vastgelegd. Voor deze gebieden dient in het MER te worden verkend in hoeverre de beoogde natuurdoelen (in termen van natuurdoeltypen en doelsoorten) positief of negatief beïnvloed worden. Verder geldt in hoofdlijnen dezelfde aanpak als bij de passende beoordeling. Ook moet worden aangegeven of de ingrepen kunnen resulteren in onomkeerbare effecten waardoor de ontwikkelingsmogelijkheden van flora en fauna in nieuwe natuurgebieden verloren gaan, waaronder de nog te realiseren ecologische verbindingzones.

Soortenbescherming

De exacte informatie die nodig is om een eventuele ontheffing te krijgen op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet kan beter in een later stadium (bijvoorbeeld bij het vaststellen van het bestemmingsplan) worden verzameld, omdat de gegevens dan exacter en zo actueel mogelijk kunnen zijn.

De Commissie adviseert in het kader van dit plan-MER te beginnen met een *quick scan* op vogels die op de Rode lijst staan en de soorten in tabel 2 en 3, genoemd in de Amvb art. 75 van de Flora- en faunawet om zo na te gaan welke knelpunten kunnen optreden en hoe die oplosbaar kunnen zijn. Aan de hand van deze verkenning kan worden bepaald of het nodig is voor de besluitvorming over de structuurvisie nog verder onderzoek te verrichten.

5.2.3 Landschap en cultuurhistorie

Beschrijf de bestaande landschapskarakteristiek en –structuur¹⁶. Belangrijk is het contrast tussen het esdorpenlandschap op de Hondsrug, op zandige ondergrond, het open veenkoloniale gebied op veenondergrond en het beekdallandschap met randveenontginningen van het Schoonebeeker Diep. Dit heeft geleid tot grote variatie in landschappelijke karakteristiek, verkaveling en grondgebruik. Beschrijf de mogelijke effecten van de relevante planonderdelen op de ruimtelijke kwaliteit en de belevingswaarde van het landschap. Geef ook aan welke voorgenomen activiteiten kunnen leiden tot een verbetering van de kwaliteit van het landschap.

¹⁴ Speciale aandacht wordt gevraagd voor eventuele effecten van het Wildlife Resort Griendtsveen en de daarmee gepaard gaande aanpassingen aan de (grond)waterhuishouding, waarvoor het Bargerveen zeer gevoelig is.

¹⁵ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁶ Landschap(skwaliteit) is de resultante van het samenspel tussen de 3 lagen en behoort dus niet exclusief bij laag 1.

Beschrijf de aardkundige waarden en cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden en verwachtingswaarden. Beschrijf de mogelijke effecten op deze aspecten van alle relevante voorgenomen activiteiten en geef aan hoe negatieve effecten voorkomen kunnen worden, bijvoorbeeld door locatiekeuze of mitigerende maatregelen.

Ga specifiek in op:

- effecten van ontwikkeling van glastuinbouwgebieden;
- effecten van de inrichtingsopties voor waterberging op de locatie Oranjedal;
- effecten van de verschillende scenario's voor het gebiedsdeel De Monden;
- effecten van diverse recreatieve voorzieningen, zoals het Wildlife Resort Griendtsveen en de aanleg of uitbreiding van golfbanen;
- effecten van woningbouw op de locaties Delflanden 2 en 3 in vergelijking met de locatie De Essen;
- effecten van woningbouw op de Hondsrug (Boswonen) in vergelijking met de randveenontginningen bij Schoonebeek en Nieuwe-Schoonebeek (Erfwonen).

5.3 Laag 2: de netwerklaag

Voor laag 2 “de netwerklaag” zijn de volgende thema's relevant:

- Droge infrastructuur
 - wegen
 - spoorwegen
- Natte infrastructuur
 - vaarwegen
 - overige watergangen
- Overige infrastructuur

Geef in het MER aan op welke wijze de voorgenomen activiteiten het functioneren van het netwerk beïnvloeden.

5.4 Laag 3: de occupatielaag

Voor laag 3 “de occupatielaag” zijn de volgende thema's relevant:

- Wonen
- Werken
- Land- en tuinbouw
- Recreatie

De milieuaspecten die bij de beoordeling van de effecten op de kwaliteit van deze thema's een rol spelen zijn ruimtebeslag, ruimtelijke kwaliteit/inrichting, geluid en trillingen, luchtkwaliteit, veiligheid en belevingswaarde.

Beschrijf de randvoorwaarden en kaders voor het vervolg die uit deze laag voortkomen per planonderdeel. Geef aan in hoeverre de voorgenomen activiteiten voldoen aan de thematische randvoorwaarden en in hoeverre deze de kwaliteit van “de occupatielaag” beïnvloeden. Geef daarnaast aan wat dit betekent voor eventuele vervolgprocedures voor de afzonderlijke planonderdelen.

De Commissie adviseert om in het plan-MER specifiek in te gaan op de gevolgen die de opwaardering van de N37 op de lange termijn heeft voor de ruimtelijke hoofdstructuur van de gemeente en de ruimtelijke kwaliteit vanuit de verschillende perspectieven (wonen, werken, land- en tuinbouw, recreatie).

6. VORM EN PRESENTATIE

Gebruik het plan-MER om de kennis en inzichten die in de voorgaande fasen zijn verzameld inzichtelijk samen te vatten.

Gebruik in het plan-MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem tenminste één kaart op met daarop alle gebruikte topografische aanduidingen.

Stel een publieksvriendelijke samenvatting op waarin de belangrijkste keuzemogelijkheden met hun beoordelingen overzichtelijk staan weergegeven en die zelfstandig leesbaar is.


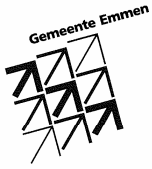
BIJLAGEN

bij het advies over de reikwijdte en het detailniveau van het
milieueffectrapport Structuurvisie Emmen 2020

(bijlagen 1 en 2)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 24 januari 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Raadhuisplein 1 7811 AP Emmen Telefoon (0591) 68 55 55	Correspondentieadres: Postbus 30001 7800 RA Emmen	 Commissie voor de milieu-effectrapportage	
		gekomen : 1 FEB 2007	
		nummer 1874-014/m 03	
		postnr	
		kopie naar :	

Aan de Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH
UTRECHT

Dienet Beleid

ons kenmerk 07.02607	uw brief van/kenmerk	bijlage(n) notitie reikwijdte en detailniveau werkdokument structuurplan	afdeling FRO
behandeld door Ilja van der Veen	telefoon (0591)68 53 88	fax	Emmen, 24 januari 2007
onderwerp Plan-MER structuurplan			

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij delen wij u mee dat de gemeente Emmen is gestart met een plan-m.e.r.-procedure in het kader van het voorontwerp Structuurplan Emmen 2020. Dit is inmiddels ook in de lokale krant aangekondigd door middel van een kennisgeving.

In het structuurplan is een aantal ontwikkelingen voorzien die het structuurplan plan-m.e.r.-plichtig maakt. Het gaat hierbij onder meer om de mogelijke effecten van recreatieve activiteiten in de nabijheid van het Natura2000 gebied Bargerveen, om mogelijke functiecombinaties in een retentiebekken in het Oranjedal, de uitbreiding van bestaand glastuinbouwgebied en mogelijke duurzame energie ontwikkelingen in een deel van de gemeente. Daarnaast willen wij voor een aantal overige ontwikkelingen de plan-MER benutten als input op het gebied van natuur en milieu voor het voorontwerp structuurplan Emmen 2020.

Bijzondere aandacht vraagt de afstemming van onze plan-MER met de plan-MER die de provincie Drenthe uitvoert in het kader van de POP-uitwerking voor waterbergingsgebieden. De provincie toetst de milieueffecten van locaties voor waterbergingsgebieden in de hele provincie. De gemeente Emmen sorteert hierop alvast voor, door de mogelijkheid te onderzoeken om waterretentie te combineren met andere functies in het Oranjedal; een vanwege de capaciteit niet te missen bergingsgebied. Jarenlang overleg met waterschap Velt en Vecht en de provincie heeft tot deze taakverdeling geleid.

In de bijgaande notitie 'reikwijdte en detailniveau' beschrijven wij de beoogde inhoud en aanpak van de plan-MER. Hierover vragen wij uw Commissie bij deze om advies. Ter informatie sturen wij de meest actuele versie van het werkdokument van het voorontwerp structuurplan mee, zodat u zich een beeld kunt vormen van de achtergrond en het totstandkomingsproces. Ook nodigen wij uw Commissie, indien gewenst, van

harte uit voor een bezoek ter plaatse en een eventueel onderhoud over de aanpak van het plan-MER.

Graag vernemen wij welke secretaris vanuit uw Commissie contactpersoon voor ons zal zijn.

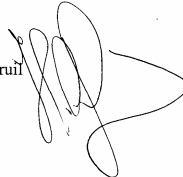
Vanuit de gemeente zal contactpersoon zijn: Ilja van der veen, telefonisch bereikbaar op dinsdags en woensdags op 0591-685 388 of per e-mail via ilja.vdveen@emmen.nl.

De uitvoering van het SMB geschiedt door ARCADIS, die dit aan u al in een eerder stadium heeft aangekondigd.

Tenslotte melden wij nog dat wij de notitie 'reikwijdte en detailniveau' ook voorleggen aan Gemeente Coevorden, Vlagtwedde en Borger-Odoorn, Provincie Drenthe, Waterschap Velt en Vecht en Waterschap Hunze en Aa's en aan Staatsbosbeheer.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
namens dezen,
het hoofd van de afdeling,

H.C. de Gruij



BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Burgemeester en Wethouders van de gemeente Emmen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Emmen

Besluit: Structuurvisie (conform artikel 2.1. van de nieuwe Wro)

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

Plan-m.e.r.-plichtig omdat:

- de structuurvisie het kader vormt voor verschillende activiteiten die mogelijk m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn (categoriën C10.1, C10.2, C11.3, C15.1, C15.2, D22.2)
- er mogelijk een passende beoordeling nodig is op grond van Natura 2000-regelgeving.

Activiteit: Vaststelling van de Structuurvisie om de hoofdlijnen en kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Emmen in de periode tot 2020 vast te stellen.

Procedurele gegevens:

Start notitie reikwijdte en detailniveau: 24 januari 2007

advies uitgebracht: 22 maart 2007

Bijzonderheden:

De gemeente Emmen stelt een structuurvisie op, die het kader vormt voor ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Emmen in de periode tot 2020. De belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen hebben betrekking op uitbreiding van glastuinbouwgebied, wonen en werken, leisure (recreatie, vrijetijdbesteding), waterberging, waterwinning en landbouw. Ten behoeve van de vaststelling van de structuurvisie wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentieel in het MER:

- een afwegingskader voor de (lokatiekeuze voor de) verschillende voorgenomen activiteiten op basis van de 'lagenbenadering';
- beoordeling van de haalbaarheid en wenselijkheid van de diverse planonderdelen op basis van dit afwegingskader;
- een beschrijving van de behoefte, de ambities en eventuele scenario's voor de voorgenomen activiteiten, met name de onderdelen glastuinbouw, leisure, waterberging, wonen en werken en ontwikkeling De Monden;
- beoordeling van de effecten van de voorgenomen activiteiten afzonderlijk en in onderlinge samenhang op:
 - de (grond)waterhuishouding en de daarvan afgeleide effecten;
 - aanwezige en geplande natuurgebieden, met name het Natura 2000-gebied Bargerveen;
 - de landschappelijke structuur en kwaliteit;
 - cultuurhistorische (waaronder archeologische) en aardkundige waarden.
- een zelfstandig leesbare en publieksvriendelijke samenvatting.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.J. Bakker

drs. L. Oprel

drs. L.J.H. Verheijen (voorzitter)

ir. Th. G.J. Witjes

drs. G. de Zoeten

Secretaris van de werkgroep:

drs. P.J. Jongejans

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport Structuurvisie Emmen 2020

De gemeente Emmen bereidt een structuurvisie voor om de hoofdlijnen en kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen in de periode tot 2020 vast te stellen. De belangrijkste ruimtelijke ontwikkelingen hebben betrekking op uitbreiding van glastuinbouwgebied, wonen en werken, leisure (recreatie, vrijetijdbesteding), waterberging, waterwinning en landbouw. Voor verschillende van deze activiteiten is mogelijk een milieueffectrapportage (m.e.r.) of m.e.r.-beoordeling nodig. Bovendien is er sprake van mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Bargerveen als gevolg van ontwikkelingen in de nabijheid. Om deze redenen is voor de structuurvisie een milieueffectrapportage voor plannen (plan-m.e.r.) verplicht.

ISBN: 978-90-421-2092-1